

Osavuosisikatsaus

Tammi-elokuu 2020

Sairaanhoitopiirin johtajan katsaus

Koronavirusepidemian alkuvuoden leviäminen kevään ensimmäisen vaiheen jälkeen hidastui touko-kuusta alkaen merkittävästi, ja kesäkauden aikana saatiin myös henkilöstön vuosilomat pidettyä. Kesällä Pohjois-Savossa oli pitkäköjöjä jaksoja ilman uusia tartuntoja, mutta nämä ovat tarkastelukauden jälkeen syyskuun kuluessa jälleen merkittävästi lisääntyneet.

Sairaanhoitopiirille merkittävimmät taloudelliset vahingot aiheutuivat varautumisesta. Tehohoitokapasiteetin kaksinkertaistaminen ja kiireelliset laajat koulutustoimenpiteet aiheuttivat sen, että kiireetöntä hoitoa ei voitu toteuttaa normaalissa laajuudessa. Tästä aiheutui 10,9 M€:n toimintatuottojen vähenemä edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna, joka oli myös alijäämäinen. Kokonaisalijäämä elokuun lopussa on -15,7 M€.

Menot ovat olleet hyvin hallinnassa huolimatta koronan aiheuttamista lisäkustannuksista. Kokonaismenot laskivat, erityisesti henkilöstökulut yhteistoimintaneuvottelujen tuloksena syntyneiden sopeuttamistojen vaikutuksesta -3.2 M€. Suunnitellusta 175 henkilötövuoden vähennyksestä vuonna 2020 tullaan poikkeustilanteessa kuitenkin saavuttamaan noin puolet.

Taloussuunnitelma 2020 oli ylijäämäinen, syntyneiden vanhojen alijäämien kattamiseksi. Koska tämä ei syntyneessä poikkeustilanteessa ole mahdollista, valtuuston päätöksellä kannetaan yhteensä 16,7 M€ perussopimuksen 24 §:n mukaisesti jäsenkunnilta.

Kuntatalouden kantokyky on koronasta johtuen kestämättömässä tilanteessa. Sairaanhoitopiiri on anonut suoraa valtiontukea taloudellisten vahinkojen kattamiseksi.

Nyt jos koskaan on aihetta kiittää henkilöstöämme joustavasta ja erittäin vaativasta hyvästä toiminnasta tässä odottamattomassa ja hyvin kuormittavassa poikkeustilanteessa!

Risto Miettunen

Tammi-elokuu 2020 lyhyesti

- Toiminnan volyymiluvut ovat merkittävästi pienemmät kuin viime vuonna vastaavana ajankohtana.
- Toiminnan luvuista läheteiden määrä on vähentynyt prosentuaalisesti eniten, 14 % viime vuoteen verrattuna. Hoitajaksot ovat vähentyneet 10 %.
- Toimintatuotot ovat vähentyneet viime vuodesta 4 %.
- Toimintakulut ovat vähentyneet 0,5 %.
- Ennustettu alijäämä on elokuun toteuman ja arvioitujen epidemiavaikutusten jälkeen -29,6 M€.

Tuloslaskelma tammi-elokuu

1 000 €	Toteuma 2020	Toteuma 2019	Muutos-% 20/19	Tot.-% TA
Toimintatuotot	298 819	309 696	-3,5	62,2
Myyntituotot	282 809	289 932	-2,5	63,1
Maksutuotot	9 377	10 944	-14,3	55,2
Tuet ja avustukset	4 785	6 452	-25,8	46,7
Muut toimintatuotot	1 848	2 367	-21,9	38,4
Valmistus omaan käyttöön	1 145	1 082	5,8	73,6
Toimintakulut	-295 621	-296 969	-0,5	67,0
Henkilöstökulut	-155 591	-158 759	-2,0	67,7
Palvelujen ostot	-76 796	-76 706	0,1	65,0
Aineet tarvikkeet ja varat	-55 786	-54 892	1,6	68,9
Avustukset	-30	0	0,0	
Muut toimintakulut	-7 419	-6 612	12,2	60,0
TOIMINTAKATE	4 343	13 812	-68,6	10,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 243	-543	128,9	84,8
Korkotuotot	111	230	-51,7	191,4
Muut rahoitustuotot	27	706	-96,2	1,4
Korkokulut	-1 376	-1 463	-5,9	39,3
Muut rahoituskulut	-4	-18	-77,8	16,7
VUOSIKATE	3 101	13 265	-76,6	8,0
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikut.menoista	-19 038	-17 313	10,0	68,7
Satunnaiset erät	136	0		
Satunnaiset tuotot	136	0		
Satunnaiset kulut	0	0		
TILIKAUDEN TULOS	-15 802	4 047	-490,5	***
Poistoeron lisäys (-) tai vähenn.(+)	108	37		
Varausten lisäys (-) tai vähenn.(+)	0	0		
Rahastojen lisäys (-) tai vähenn.(+)	0	0		
TILIKAUDEN YLI- (ALIJÄÄMÄ)	-15 694	-4 010	291,4	***

Potilas- ja asiakaslähtöisyys

Hoitoon pääsy Mittari	Tammi-elokuu		Muutos		TA 2020	Tot. %
	2019	2020	määrä	%		
NPS-luku		78,9	78,9		80	98,6
Tavoiteajassa tot.käynnit (%)	69,8	67,3	-2,5	-3,6		
Toteutuneen toimenpiteen mediaani		23,0	23,0			

Pandemiatilanteessa tehostettiin digitaalisten etävastaanotto-
käyntien käyttöönottoa. Ensimmäisen puolen vuoden aikana to-
teutui noin 4 000 eKäyntiä, joka on huomattava lisäys aikaisem-
paan. Toiminnan tueksi potilaille laadittiin etävastaanoton verkko-
sivu ja potilasohjeet sekä ammattilaiselle hallinnollinen ohje, työ-
ohjeet, tekniset ohjeet ja video-ohjeet.

Potilastyytyväisyyskyselyssä käytettiin mobiilioptimointia, sähköi-
siä vastauslinkkejä ja QR-koodeja. Avoimen asiakaspalautteen
sisällön analyysin tueksi jatkettiin Aizait-tekoälyn testaamista.

Pandemian myötä aulapalveluita tehostettiin ja sairaalan tulijoita
ohjeistettiin käsihygieniassa ja turvavälien huomioimisessa. Kut-
sukirjeiden liitteeksi lisättiin ”Turvallinen käynti Kuopion yliopistol-
lisessa sairaalassa”, jolla pyrittiin tukemaan potilaita tulemaan
sovituille vastaanottokäynneille.

Kesän aikana aloitettiin Citynomadi-sisäpai-
kannusjärjestelmä -pilotti. Citynomadi-karttasoo-
vellus auttaa potilasta ja hänen läheistään liik-
kumaan ja löytämään yksiköt ja sairaalan pal-
velut rajatusti sairaalan sisällä. Pilotti jatkuu
vuoden loppuun, jonka aikana kerätään käyttä-
jäpalautetta sovelluksen toimivuudesta.

Pssh.fi verkkosivuilla olevien lomakkeiden
täyttämistä ja lähettämistä sähköisesti selvitet-
tiin. Lomakkeet muutettiin sähköisesti täytettä-
viksi ja lisättiin ohjeet suojatun sähköpostin lä-
hettämisestä.

Asiakasosallisuuden osa-alueita vietiin eteen-
päin pandemian aikana. eRaati-toiminnan
käyttöönottoa selvitettiin ja siitä tehtiin hanke-
hakemus. Kokemustoimintaan julkaistiin hallin-
nollinen ohje ja sopimus. OLKA-toimintaa kehi-
tettiin edelleen yhteistyössä Tukipilarin kanssa.

Covid-pandemiaan varautumisesta huolimatta
vastaanottokäynnit pystyttiin toteuttamaan lä-
hes yhden veroisesti edelliseen vuoteen näh-
den sekä ajallisesti ja laadullisesti (NPS-luvulla
mitattuna).

Palvelujen toimivuus

Prosessien suorituskyky Mittari	Tammi-elokuu		Muutos		TA 2020	Tot. %
	2019	2020	määrä	%		
Hoitojaksot	28 462	25 501	-2 961	-10,4	43 850	58,2
Avohoidon käynnit	336 540	323 172	-13 368	-4,0	520 249	62,1
Hoitoisuusluokkien 4 ja 5 %-osuus kaikista hpv:istä	19,2	28,8	9,6	50,0		
Toimenpiteet *)	16 184	14 977	-1207	-7,5	46 786	32,0
Hoidetut henkilöt	80 742	77 205	-3 537	-4,4	91 200	84,7
Kaatumiset ja putoamiset/ 1 000 hp	5,5	4,4	-1,1	-20,6	5,0	87,0
Tarkistuslistan käytön osuus toimenpiteissä	74,7	72,6	-2,1	-2,8		
Lähetteet	66 863	57 202	-9 661	-14,4	99 025	57,8

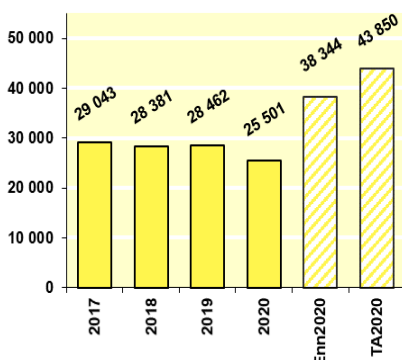
Covid-19-pandemian ja siihen liittyvän varau-
tumisesta huolimatta vastaanottokäynnit pystyttiin toteuttamaan lä-
hes yhden veroisesti edelliseen vuoteen näh-
den sekä ajallisesti ja laadullisesti (NPS-luvulla
mitattuna).

Toiminnan vähenemisen taustalla oli kiireet-
tömän toiminnan vähentäminen Covid-riski-
ryhmiin kuuluvilta ja toisaalta viruspandemi-
aan vaaditun varautumisen ja henkilökunnan
koulutustarpeen vuoksi. Toisaalta myös osa
potilaista on itse perunut erityisesti polikliini-
siä vastaanottoaikoja, vaikka perumista ei
olisi pidetty aiheellisena erikoissairaanhoidon
arviossa. Tämä ilmiö on ollut nähtävissä vielä
kesänkin aikana.

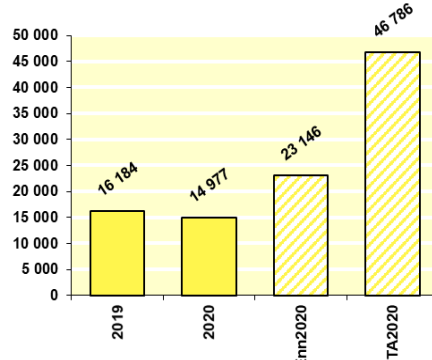
Myös läheteiden määrä on vähentynyt mer-
kittävästi. Tammi-elokuussa KYSiin on tullut
lähes 10 000 lähetettä vähemmän kuin
vuonna 2019. Tämä tarkoittaa erikoissairaanhoidon palveluita tarvitsevien potilaiden hoi-
dantarpeen patoutumista perusterveyden-
huoltoon ja myöhemmin lisääntyvää lähete-
määrää.

*) Toimenpiteistä puuttuu osa polikliinisistä toimenpiteistä teknisten syiden vuoksi.
Korjaus ei ehtinyt vielä tähän versioon.

Hoitojaksot

Toimenpiteet

Taloudellisuus ja tehokkuus

Talouden tasapaino	Tammi-elokuu		Muutos		TA	Tot.
Mittari (1000 €)	2019	2020	määrä	%	2020	%
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-4 010	-15 693	-11 683	291,3	11 328	-138,5
Tulot yhteensä ilman kauttalaskutusta	313 523	288 521	-25 002	-8,0	464 731	62,1
Ulkokuntamyynti ilman kauttalaskutusta	48 178	48 219	41	0,1	77 908	61,9
Menot yhteensä ilman kauttalaskutusta	-317 533	-303 960	13 573	-4,3	-453 403	67,0

Koronaepidemia on aiheuttanut sairaanhoitopiiriin tuloihin merkittävän laskun. Jäsenkuntamyynti yhteensä on laskenut 6 M€: Ulkokuntamyynti on samalla tasolla kuin vuonna 2019.

Menot on saatu pidettyä tammi-elokuussa kurissa ja ne olivat 1,3 M€ alemmalla tasolla kuin vuonna 2019. Alijäämää syntyi tulojen menetyksen ja sopeutustoimien viivästymisen takia tammi-elokuussa 15,7 M€.

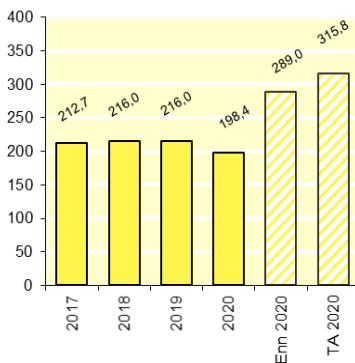
Elokuun ennusteen mukaan jäsenkuntamyynti jäisi 27 M€ ja ulkokuntamyynti 4 M€ alle budjetoidun summan.

Elokuun ennusteen mukaan toimintamenot ylittivät 12,4 M€.

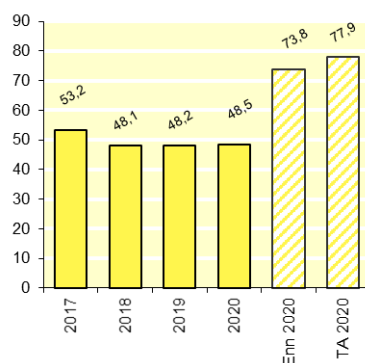
Kokonaisuutena alijäämää syntyi ennusteen mukaan 29,6 M€, jossa on otettu huomioon valtion tuki 9 M€.

Elokuun ennuste on laadittu ns. toisen aallon periaatteelle eli loppuvuodesta tulisi toinen korona-aalto.

Sitova hoitopalvelujen jäsenkuntamyynti (M€)

Hoitopalvelujen ulkokuntamyynti (M€)

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

Motivaatio ja osaaminen	Tammi-elokuu		Muutos		TA	Tot.
Mittari	2019	2020	määrä	%	2020	%
Nettotyöpanos	3 119,0	3 032,4	-86,6	-2,8	2 962,0	102,4
Henkilöstö keskimäärin	4 301,6	4 193,9	-107,7	-2,5	4 057,9	103,4
Sairauspoissaolopäiviä keskimäärin / henkilö		15,5	15,5		14,0	110,7
Terveysprosentti	95,6	95,7	0,1	0,1	96,0	99,7

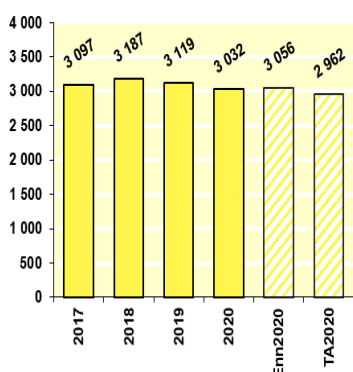
Nettotyöpanoksessa on alitusta vuoden 2019 vastaavaan aikaan verrattuna 86,6 nettotyöpanosta (-2,8 %). Henkilöstömäärässä vähennys on 107,7 työntekijää. Työpanoksen ja henkilöstömäärän osalta on selkeästi nähtävissä sovitut sopeuttamistoimenpiteet.

Poissaoloja on ollut kokonaisuudessaan 21 nettotyöpanosta vähemmän kuin edellisvuonna. Poissaolojen tarkemmat vaihtelut on kuvattu alla. Sairauspoissaolot -7,3 ntp (-3,8 %), vuosilomat +1,8 ntp (+0,3 %), lakisääteiset vapaat +15 ntp (+5,4 %) ja muut poissaolot -30 ntp (-18,1 %).

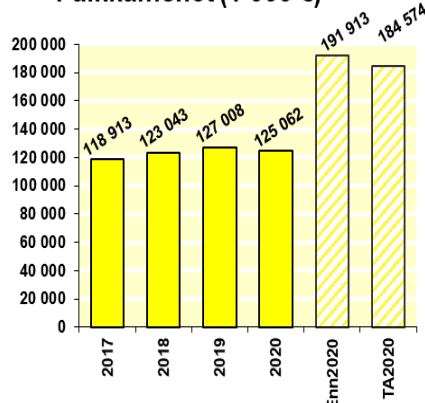
Covid-19 tilanne näkyy merkittävänä nousuna henkilöstön työterveyshuollon kustannuksissa, missä em. syystä on kasvua reilu 350 000 €.

Strategiset tuloskorttimittarin tavoitteet terveystoiminnan suhteen on vähintään 96 % ja sairauspoissaolopäiviä enintään keskimäärin 14 pv/hlö. Tammi-elokuun tilanteen mukaisesti terveystoiminnan suhteellinen osuus on 95,7 %, joten sairauspoissaolopäivien määrä keskimäärin/hlö on pysynyt lähellä tavoitetta.

Nettotyöpanos

Palkkamenot (1 000 €)

Palvelukeskusten tunnuslukuja tammi-elokuu 2020

	TASEYKSIKÖT			OPERATIIVINEN KESKUS			LÄÄKINNÄLLISTEN PALVELUJEN KESKUS		
	Tammi-elokuu 2020	TA2020	Tot. %	Tammi-elokuu 2020	TA2020	Tot. %	Tammi-elokuu 2020	TA2020	Tot. %
Potilas-/ asiakaslähtöisyys									
Tavoiteajassa tot. käynnit (%)	71,0	85	83,5	65,8	97,5	67,5	65,9	80	82,4
Palvelujen toimivuus									
Hoitojaksot	7 932	14 050	56,5	7 132	12 432	57,4	4 250	7 942	53,5
Toimenpiteet *)	7 483	20 325	36,8	5 612	16 575	33,9	692	8 816	7,8
Avohoidon käynnit	50 744	85 064	59,7	73 042	127 987	57,1	110 898	159 661	69,5
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)									
Kok.tulot ilman kauttalaskutusta	134 583	216 167	62,3	87 850	144 036	61,0	106 822	162 755	65,6
Kok.menot ilman kauttalaskutusta	141 635	213 994	66,2	92 657	141 927	65,3	109 837	159 428	68,9
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen									
Nettotyöpanos	697,8	656,3	106,3	629,5	598,1	105,2	585,9	560,6	104,5
	MIELENTERVEYS JA HYVINVOINTI			AKUUTTI			HOITOTYÖN PALVELUKESKUS		
	Tammi-elokuu 2020	TA2020	Tot. %	Tammi-elokuu 2020	TA2020	Tot. %	Tammi-elokuu 2020	TA2020	Tot. %
Potilas-/ asiakaslähtöisyys									
Tavoiteajassa tot. käynnit (%)	68,7	90	76,3						
Palvelujen toimivuus									
Hoitojaksot	1 118	1 826	61,2	5 069	7 600	66,7			
Toimenpiteet *)	730	1 070	68,2	460	0				
Avohoidon käynnit	62 630	105 037	59,6	25 858	42 500	60,8			
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)									
Kok.tulot ilman kauttalaskutusta	24 059	37 429	64,3	36 259	57 581	63,0	30 740	48 344	63,6
Kok.menot ilman kauttalaskutusta	23 698	35 227	67,3	38 510	56 734	67,9	31 099	48 262	64,4
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen									
Nettotyöpanos	312,5	344,7	90,7	306,5	309,3	99,1	325,6	341,6	95,3

*) Toimenpiteistä puuttuu osa polikliinisistä toimenpiteistä teknisten syiden vuoksi. Korjaus ei ehtinyt vielä tähän versioon.